

VAD HAR HÄNT PÅ SKANGAL UNDER 20 ÅR

av Bertil Rodin, kort sammanställning, juni 2013-05-30

"Att leva sitt liv i Jesus Kristus innebär alltid konsekvenser Guds ledning i mitt liv - Skangal en del av mitt liv."

"Varje barn har en inneboende rätt till livet" ur FN:s Barnkonvention 1992.

Uppdraget i Lettland maj 1993

På Latviaplanet den 16 okt. 1993 möte med advokat Claës Palme och brorsonen Mårten.

16 nov. 1993 samtal med advokat Claës Palme och erhåller fullmakt från makarna Palme inför förhandlingar med lettiska myndigheter. (Foto: Syskonen Claës och Catharina Palme besökte Skangal, intervjuade för svensk radio)

Detta samtal fick också konsekvenser, Frälsningsarmén erhåller muntligt Skangal som gåva, Frälsningsarméns ledning underrättas och bearbetar möjligheten att ta emot gåvan. Jag inleder förhandlingar med Liepas borgmästare Vots Adamovic.

Lidija Treigute knyts till det blivande projektet, Skangal, hon är fortfarande verksam i arbetet med Skangal. Major Karin Hultgren blir involverad och var en stor, värdefull tillgång i arbetet med kontakter för Skangal, inte minst med de lettiska olika myndigheterna.

16 december 1993 möte med Sveriges ambassadör i Lettland, Andreas Ådahl.

16 februari 1994 Frälsningsarméns Ledning besöker Skangal tillsammans med donator advokat Claës Palme. Lagfart i mars 1994. 8 mars 1994 Frälsningsarméns ledningsråd beslutar att ta emot Skangal som gåva. Jag utses till projektledare och fick uppdrag att föreslå planeringsgrupp för projektet.

I april 1994 möter jag Vretaskolan, Östergötlands läns landsting och Cesis landsting i den samverkansgrupp som dessa båda län har bildat. Här också möte med rektor Bo Stafstedt och landshövding Maris Niklass. 18 april 1994 möte med rektor Abolkalns, Janmuiza jordbruksskola, kontakt rörande jordbruket.

16 maj 1994 överlämnas Skangal som gåva till Frälsningsarmén i Sverige på Lettlands Ambassad i Sverige och den 17 maj 1994 på Sveriges Ambassad i Lettland. (Foto till vänster)

8 - 19 augusti 1994 arbetsdagar på Skangal, svenskar och letter, Norrköpings tidning.

Projektering påbörjas 1994, arkitekt Ulf Ander får godkännande av Arkitektförbundet i Lettland att fullfölja projekteringen tillsammans med länsarkitekten i Cesis.

Den 25 oktober 1994 beslutar Ledningsrådet att fastställa mål och riktlinjer för Skangalprojektet, beslut om igångsättning, tillsättning av planeringsgrupp och referensgrupp. Anställning av förvaltare Volts Adamovics (f.d. borgmästare i Liepa) samt tackar ja till Liepa kommuns erbjudande om en möteslokal och lägenhet i Liepa.

Inköp av "Rysshusen" på Skangal.

Ledningsrådet utser också ordförande för Referensgruppen (Skangalrådet), det blir ambassadör Andreas Ådahl. Inbjudningsbrev utgår från kommandör Birgitta K. Nilsson till Skangalrådets ledamöter.

HKH Prinsessan Lilian tackar "ja" att bli Skangals beskyddare.

Den 13 maj 1995 inviger Frälsningsarméns dåvarande general Paul Rader Skangal och tar första spadtaget för internatbyggnaden (*Foto till höger*).

Arbetsdag sommaren 1995, endast letter, tre från Sverige.

Snickaren Janis Mucenieks blir frälst.

Frälsningsarmén bygger i egen regi kontrollant Byggprojekteringsföretaget HIFAB AB i Sverige, som också tillsätter platschef dansken Lenn Jensen (*Foto till vänster*).

Byggnadsfirman ONIKSS i Cesi antas som entreprenör med byggmästare Mirvaldis Kyumins.

Panncentral klar i december 1995.

Kunskapsöverföring genom LATVENERGO-BITS/SIDA - SSWCO

Stiftelsen Marianne och Marcus Wallenberg ger en gåva på 4 miljoner.

"Livets tecken", ett 8,5 m högt kors, tillverkas av elever på Steinhööksgymnasiet i Rättvik. Det är en gåva från Hoff Margareta och Sven Hedlund, Leksand. Korset invigs 27 april 1996 av Frälsningsarméns stabschef Earle Maxwell från London.

Januari 1996 påbörjas internatbyggnaden och Taklagsfest för elevhemmet/internatet hålls 7 februari 1997. Internatet invigs den 25 okt. 1997 av HKH Prinsessan Lilian.

Sommaren 1997 anställs personal. Skolstart i augusti 1997 med 9 elever i elevhemmet/internatet, licens för skolan 23 augusti 1997. Läroplanen följer den lettiska skolan med tillägg för religionsundervisning. Kursplaner, schema och läromedel är på plats.

Jordbruksmaskiner kommer 1996 från Östergötlands läns Landsting genom Vretaskolan (Foto till vänster).

Hösten 1997 ny ordförande i Skangalrådet, ambassadör Hans Magnusson.

I januari 1998 kommer Dennis och Mary Hewett från Australien som föreståndare (Foto nedan framför Korset "Livets tecken" med byggnadsarbetare).

Personal anställs, 24 anställda, 15 behandlingspersonal, 4 lärare, husmor och lokalvårdare samt tolk till föreståndaren.

Huvudbyggnaden färdigrenoverad september 1998. Skolan flyttar in där med 18 elever.

Dalaprojektet renoverar "svinhuset" till skolbyggnad, klar maj 1999, sju gymnasieskolor i samverkan. Invigning av huvudbyggnaden och skolhuset den 25 september 1999 av HKH prinsessan Lilian.

Synpunkter på byggverksamheten (Ulf Mejhert), det märkligaste med projektet är den fantastiska nytta som så uppenbart syns på många olika sätt. Stor uppmärksamhet och därmed hög status. Först med västerländsk standard och produktionsteknik. De lettiska arbetarna är stolta över att arbeta på Skangal. Märks på det personliga planet: kroppsspråket är synbart förändrat. Glädje över att bli uppskattad som yrkesman. Ömsesidigheten i kommunikationen har utvecklats. Intresse för moderna verktyg och material är påtagligt. Kvaliteten på Huvudbyggnaden högre än motsvarande svensk. Arbetskraften från trakten - material likaså, försörjningstekniska nyttan av projektet. Investerade medel i byggprojektet skulle kunna motiveras av enbart sociala skäl, anläggningen är på köpet.

Dränering av jordbruksmarken, inköp av 20 hektar mark från grannen. Nära kontakter med närliggande skola, Marsnenu.

1999 projektet antar ny organisationsplan, etapp 1 avslutas.

Catharina Palme-Nilzén ger ut boken "Somrarna på Skangal", Frälsningsarmén och Nordiska Museet i samverkan.

År 2000 sammanställs ett nytt Skangalråd. I juni blir ambassadör Tomas Bertelman ny ordförande. 2001 Vretaskolan med lärare och elever arbetar fram en växtodlingsplan för Skangals ägor.

2002 tillträder Ingemar och Margareta Wolf föreståndarskapet på Skangal. Samma år blir ambassadör Göran Håkansson ordförande i Skangalrådet.

2005 makarna Peter och Barbara Dawson tillträder föreståndartjänsten.

Skolverksamheten på Skangal övergår till lokala skolor. I november beslutar Frälsningsarméns Ledningsråd att Skangalrådet upphör. Ny plan att all verksamhet rörande Skangal överförs till Frälsningsarméns Regionshögkvarter i Riga, Lettland, den totala överflyttningen fr.o.m. 1 januari 2006. En större utredning utarbetad av Ruth och Peter Baronowsky gällande Skangal låg till grund för omläggningen av verksamheten på Skangal.

2006 bildas SKANGALS VÄNNER, en stödförening beslutad av Frälsningsarméns Ledningsråd. (Foto till vänster: Skangals Vänner 2009, familjen Palme representerad)

2008 blir Modris Jankovskis föreståndare.

I januari 2010 invigs ett Kriscenter på Skangal, ett hem för unga mödrar.

Text: Bertil Rodin

©Foto: Bertil Rodin, Privat, Stefan Örtenblad och Frälsningsarméns Arkiv

Copyright: Frälsningsarméns Arkiv

För www.bootheum.se

Maj 2015